

ΚΥΚΛΑΔΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ – CYCLADIC SEMINAR

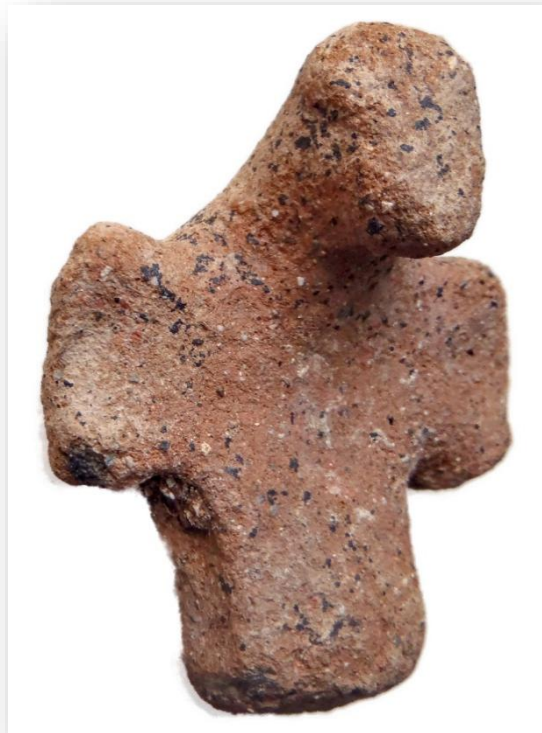
Η ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 22
THE ARCHAEOLOGICAL SOCIETY AT ATHENS, 22 PANEPISTIMIΟΥ STREET

Friday, 12 December 2025, 6.30 p.m./ Παρασκευή, 12 Δεκεμβρίου 2025, 6.30 μ.μ.

Δρ. Αναστασία Αγγελοπούλου

Αρχαιολόγος Εφορείας Αρχαιοτήτων Κυκλάδων

«Πούντα Αγκάλη»: Η πρώτη γνωστή μόνιμη εγκατάσταση
της Τελικής Νεολιθικής περιόδου στη Μήλο

Dr Anastasia Angelopoulou

Archaeologist, Ephorate of Antiquities of Cyclades

“Pounta Agali”: The first known permanent settlement of
the Final Neolithic period on Melos

Οργάνωση Σεμιναρίου: **Μαρίζα Μαρθάρη**
The seminar is organized by **Marisa Marthari**

Σύνδεσμος/Link:

<https://us06web.zoom.us/j/81503798727?pwd=9PrfPSLpAqqrhEwQpdGgfonuWG3C9k.1>

Ταυτότητα συνάντησης/Meeting ID: 815 0379 8727, Κωδικός/Passcode: 557427

CYCLADIC SEMINAR

Παρασκευή, 12 Δεκεμβρίου 2025, 6.30 μ.μ.

Δρ. Αναστασία Αγγελοπούλου, Αρχαιολόγος Εφορείας Αρχαιοτήτων Κυκλάδων

«Πούντα Αγκάλη»: Η πρώτη γνωστή μόνιμη εγκατάσταση της Τελικής Νεολιθικής περιόδου στη Μήλο

Η σωστική ανασκαφή της Εφορείας Αρχαιοτήτων Κυκλάδων στην «Πούντα Αγκάλη» (**εικ. 1**), στην ανατολική ακτή της Μήλου και στους πρόποδες του υψώματος Δεμενεγάκι, ανατρέπει ριζικά όσα γνωρίζαμε για τον πρώιμο εποικισμό του νησιού, καθώς αποκάλυψε τον πρώτο γνωστό νεολιθικό οικισμό, που χρονολογείται στη Νεώτερη Νεολιθική II ή Τελική Νεολιθική περίοδο (4500–3200 π.Χ.).

Τα ευρήματα, συμπεριλαμβανομένων πήλινων ειδωλίων (**αφίσα**), φωτίζουν άγνωστες πτυχές της ανθρώπινης παρουσίας και των στρατηγικών επιβίωσης στο ιδιαίτερο νησιωτικό τοπίο, ανοίγοντας νέους δρόμους για την επαναξιολόγηση της πολιτισμικής εξέλιξης των Κυκλάδων και των πρώιμων κοινωνιών του Αιγαίου. Ο οικισμός της Πούντας κατοικήθηκε από μια τοπική αγροκτηνοτροφική κοινότητα, της οποίας οι δραστηριότητες περιλάμβαναν επίσης οικοτεχνικές και εξειδικευμένες εργαστηριακές πρακτικές, όπως η επεξεργασία οψιανού και η παραγωγή κεραμικής. Η παρουσία εισηγμένης κεραμικής επιβεβαιώνει τη συμμετοχή των κατοίκων της εγκατάστασης σε ευρύτερα δίκτυα ανταλλαγών.

Η αξιοποίηση του χώρου, μετά την εγκατάλειψη του οικισμού, ως κέντρου κατεργασίας οψιανού κατά την Τελική Νεολιθική περίοδο (**Εικ. 2**) — αντίστοιχου με τα μεγάλα εργαστήρια στις φυσικές πηγές του υλικού, στο Δεμενεγάκι και Στα Νύχια — αναδεικνύει τη μοναδική σημασία του στο Αιγαίο και καταδεικνύει ότι οι σχετικές δραστηριότητες δεν περιορίζονταν σε μετακινούμενους πληθυσμούς, όπως θεωρούνταν έως πρόσφατα. Αντιθέτως, συνδέονταν και με μόνιμες κοινότητες της Μήλου, οι οποίες πιθανότατα συμμετείχαν και στη διακίνηση της πολύτιμης πρώτης ύλης.

Η Πούντα Αγκάλη ανοίγει ένα νέο, πολυεπίπεδο κεφάλαιο στη μελέτη της προϊστορίας του Αιγαίου, αναδεικνύοντας τη σημασία της ολιστικής προσέγγισης ενός ανασκαφικού συνόλου. Η συνδυαστική μελέτη των ευρημάτων και των περιβαλλοντικών συνθηκών επιτρέπει βαθύτερη κατανόηση της εξέλιξης του προϊστορικού πολιτισμού, φωτίζοντας τις καθημερινές πρακτικές, την τεχνογνωσία και τη δυναμική σχέση των νεολιθικών κοινοτήτων με τον ευρύτερο αιγαιακό κόσμο.

Friday, 12 December 2025, 6.30 p.m.

Dr Anastasia Angelopoulou, Archaeologist, Ephorate of Antiquities of Cyclades

“Pounta Agali”: The first known permanent settlement of the Final Neolithic period on Melos

The rescue excavation carried out by the Ephorate of Antiquities of Cyclades at Pounta Agali (**Fig. 1**), on the eastern coast of Melos at the foot of the Demenegaki hill, fundamentally challenges previous understandings of the island’s early colonization. It uncovered the first known Neolithic habitation site on Melos, dated to the Late Neolithic II or Final Neolithic period (4500–3200 BC).

The finds, including clay figurines (**poster**) shed light on previously unknown aspects of human presence and survival strategies within the island’s distinctive landscape, opening new paths for reassessing the cultural development of the Cyclades and the early societies of the Aegean. The settlement at Pounta was inhabited by a local farming and herding community whose activities also included household crafts and specialized workshop practices such as obsidian processing and pottery production. The presence of imported pottery confirms the participation of the settlement’s inhabitants in wider exchange networks.

The use of the area, after the settlement was abandoned, as a centre for obsidian processing during the Final Neolithic period (**Fig. 2**) — comparable to the large workshops at the natural sources of the material at Demenegaki and Sta Nychia — highlights its unique importance in the Aegean and demonstrates that such activities were not limited to mobile groups, as was previously believed. On the contrary, they were also connected with permanent communities on Melos, which likely also participated in the distribution of this valuable raw material.

Pounta Agali opens a new and significant chapter in the study of Aegean prehistory, highlighting the value of a holistic approach to an excavation assemblage. The integrated analysis of the finds and their environmental context enables a deeper understanding of the development of prehistoric culture, shedding light on everyday practices, technological knowledge, and the dynamic interactions between Neolithic communities and the wider Aegean world.

Εικ.1 Πούντα Αγκάλη: Τα κτηριακά κατάλοιπα
Fig. 1 Pounta Agali: The building remains

Εικ. 2 Πούντα Αγκάλη: Αμφιπρόσωπες αιχμές από οψιανό
Fig. 2 Pounta Agali: Bifacial obsidian points